

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 8P/225/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8822202690
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:8822202690.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Silviou Šviderskou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých, mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, mal. C. B., nar. XX.XX.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, Vranov nad Topľou, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, na návrh matky: C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/X, F. G. H., za účasti otca: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX/XX, F. G. H. a Okresnej prokuratúry F. G. H., G. C. X, F. G. H., t a k t o

rozhodol:

I. M e n í s a výrok rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P/206/2020-50 zo dňa 25.03.2021 a to tak, že maloletá A. B., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti otca.

II. Matka sa z a v ä z u j e platením výživného na maloletú A. B. po 70€ mesačne vždy do 30.dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám otca, počnúc mesiacom september 2023.

III. Dĺžné výživné za obdobie mesiaca september 2023 v sume 70€ je matka p o v i n n á zaplatiť k rukám otca do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka sa podaným návrhom domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd zveril obe maloleté deti do osobnej starostlivosti otca. V návrhu uviedla, že jej rozhodnutie je dôsledkom neúspešných pokusov o zvýšenie výživného zo strany otca. Matke ku dňu 31.12.2022 končí pracovná zmluva a nebude schopná zabezpečiť a postarať sa o deti po finančnej a materiálnej stránke ako doteraz. Momentálne býva v podnájme, ktorý bude musieť opustiť k 31.12.2022, nakoľko nebude mať ani na bežné výdavky. Nebude mať prácu ani nárok na poberanie soc. dávok v nezamestnanosti. Keďže otec detí je vlastníkom 2 izbového bytu má konečne možnosť o deti sa postarať.

2. Pred začatím pojednávania matka zobrala svoj návrh späť a uviedla, že deti by otcovi nedala. Poukázala na jeho vulgárne správanie, obvinila ho z pedofílie, tvrdila, že otec deti obťažoval, ubližoval im, je alkoholik a čas trávi v pohostinstvách, kde sa vždy dostáva do konfliktov.

3. Otec so späťvzatím návrhu nesúhlasil.

4. Uznesením č.k. 8P/255/2022-45 zo dňa 02.08.2023 súd konanie nezastavil, nakoľko považoval za potrebné a v záujme maloletých detí v konaní o zmene osobnej starostlivosti pokračovať.

5. Kolízny opatrovník a Okresná prokuratúra Vranov nad Topľou doporučili zveriť maloletú A. do osobnej starostlivosti otca a matku zaviazat' platením výživného podľa jej zárobkových možností a schopností.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom otca, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to lustráciou rodičov v Sociálnej poisťovni, písomným vyjadrením matky, mzdovými listami rodičov, správou kolízneho opatrovníka, úradným záznamom o telefonickom vyjadrení matky, oboznámením sa s pripojenými spismi tunajšieho súdu sp.zn. 8P/206/2020, 6P/109/2021, 8P/113/2021 a zistil tento skutkový stav veci:

7. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P/206/2020-50 zo dňa 25.03.2021 bola schválená dohoda rodičov, v zmysle ktorej boli maloleté deti A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX zverené do osobnej starostlivosti matky, otec zaviazaný platením výživného na každé maloleté dieťa po 75,- eur mesačne a jeho styk s deťmi bol upravený neobmedzene. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 06.04.2021. Rozhodnutím vydaným pod sp.zn. 6P/109/2021 zo dňa 21.09.2021 bolo dohodou rodičov zmenené výživné určené rozsudkom súdu č.k. 8P/206/2020-50 zo dňa 25.03.2021 a to tak, že sa vyživovacia povinnosť otca zvýšila u každej z dcér zo sumy 75,- eur na čiastku 90,- eur mesačne. Právoplatnosť rozsudku nastala dňom 01.10.2021.

8. V súdnom konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 8P/113/2021 bol dňa 13.07.2023 vyhlásený rozsudok, ktorým bol zmenený výrok rozsudku súdu č.k. 8P/206/2020-50 zo dňa 25.03.2021 a to tak, že bol upravený styk otca s maloletými deťmi každý párný víkend v roku od soboty 13.00hod. do nedele do 16.00 hod. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 08.09.2023. Súd sa v tomto konaní zaoberal námietkami matky týkajúcimi sa nevhodného správania sa otca voči dcéram a zistené skutočnosti zhodnotil v odôvodnení rozsudku sp.zn. 8P/113/2021.

9. Otec vo svojej výpovedi žiadal, aby maloletá dcéra A. bola zverená do jeho osobnej starostlivosti. Uviedol, že je ťažké vyjadrovať sa k tvrdeniam matky, ktorá podľa jeho názoru má zdravotné problémy. K námietkam matky uviedol, že on tvrdí alkohol nepije vôbec. Občas si dá pívko, hlavne v letnom období. Nemá vôbec problém s nadmerným užívaním alkoholu. Dcéra A. je uňho v domácnosti od mesiaca september. Od tej doby sa o ňu riadne stará. Zariadil jej aj izbu. V zamestnaní si takisto vybavil, aby pracoval iba na rannú zmenu od 6.00 hod. do 15:30 hod. Ráno otec pripraví dcérke raňajky, následne už ona je schopná sa do školy pripraviť aj sama, je už žiačkou J. ročníka základnej školy. Starostlivosť o maloletú otec zvláda. Samotná dcéra sa vyjadrila, že nechce žiť pri matke a chce byť s ním. Zárobok otca zo zamestnania predstavuje cca 1000€ mesačne. Aj finančne je teda otec spôsobilý postarať sa o dieťa. Vie vykonávať domáce práce, variť. Dcére občas pomôže s prípravou do školy. Zatiaľ sa maloletá nestravuje v školskej jedálni, lebo sama to odmietla. Toho času má preto doma zabezpečenú stravu, ale do budúca má otec v plánci prihlásiť ju riadne do školskej jedálne. Po tom čo mal. dcérka prišla k otcovi do jeho domácnosti musel jej otec zariadiť izbu, kúpil stolík, zakúpil jej potrebné oblečenie a obuv, nakoľko od matky si tieto veci nepriniesla. Až po 2 týždňoch matka dcére poslala nejaké bundy. Tieto výdavky otca jednorazovo činili sumu okolo 1232€. Po spočítaní bežných mesačných nákladov by tieto mali predstavovať spolu sumu okolo 762€. Otec uviedol, že v mesiaci september si riadne splnil vyživovaciu povinnosť na obe mal. deti, hoci dcéra A. už bola v jeho domácnosti. Naopak matka si od septembra nijako nespĺnila vyživovaciu povinnosť na maloletú. Dcéra je zdravá, lieky užíva len v prípade bežných detských chorôb. Naposledy sa maloletá A. stretla s matkou asi pred týždňom, keď jej matka doniesla nejaké veci, stretnutie bolo len veľmi krátke. Mal. A. doma rozpráva o mame, ale hlavne v negatívnom slova zmysle. Tvrdila, že matkin priateľ chodil domov opitý, v ich domácnosti nebol pokoj a pohoda. Otec ku jeho stretávaniu s mladšou dcérou uviedol, že s touto sa nestretol od 2. septembra.

10. Podľa správy kolízneho opatrovníka z družného vzťahu C. D., nar.XX.X.XXXX a A. B., nar.XX.X.XXXX, pochádzajú dve maloleté deti, A. B., nar.X.X.XXXX a C. B., nar.XX.X.XXXX. Otec sa dňa 5.9.2023 dostavil na tunajšie oddelenie bez predvolania a žiadal byť vypočutý. Uviedol, že maloleté deti bývajú s matkou na E. K. L.XXXX F. F. G. H. v byte v podnájme. V zmysle rozsudku sp.zn.8P/113/2021 o úprave styku sa styk riadne realizoval počas víkendu už 2 krát. Matka deti odovzdala, na styku boli obe maloleté deti. Naposledy mal byť styk od 2.9.2023 do 3.9.2023. Dňa 2.9.2023 o 9:30 hod. ráno prišla mal. A. sama do bytu za otcom. Mal. C. neprišla, údajne otca odmieta. Matka poslala SMS správu otcovi dňa 2.9.2023, že si má podať návrh na zmenu osobnej starostlivosti k mal. A., že s tým bude súhlasiť. Dňa 3.9.2023 išiel otec dieťa odovzdať matke zo styku. Matku, mladšiu dcéru, súčasného partnera matky videl v meste, kde vyložil mal. A. z auta. Vyložil ju, dieťa videl o chvíľu samé, rodina údajne utiekla dieťaťu a ostalo samé v meste. Otec ju vzal do auta a išli späť domov k otcovi. Následne ju k matkinmu bytu odviezol okolo 17.hod. Otec odišiel a myslel si, že je dieťa pri matke. Okolo 18.hod. dcéra otcovi volala zo súkromného čísla z kaviarne, že ju matka vyhodila z domu. Cestou domov autom videli mal. C. na

bicykli, zastavovala ich signálmi s tým, že matka si už rozmyslela všetko, mal. A. sa môže vrátiť domov. Opäť ju odviezol k bytu matky a sám odišiel domov. Večer okolo 20.hod. v daný deň prišiel taxík a z neho vystúpila mal. A.. Maloletá prišla so školskými vecami- knihami, bez zošitov a tašky, bez akéhokoľvek šatstva, lebo ich kupovala matka. Mal. A. už matku nechce po tomto dni vidieť, opäť ju vyhodila. Údajne boli hádky medzi matkou a mal. A.. Matka sa údajne sťahuje do nového podnájmu do menšieho 2-izbového bytu. Nemajú pre mal. A. v byte miesto. Matkin partner nevychádza dobre s dieťaťom, vraj údajne požíva vo zvýšenej miere alkohol. Dňa 4.9.2023 odišla maloletá A. od otca do školy. Stretli sa so sestrou a išli spolu k matke domov. Matka bola údajne v práci a informácie dostávala od partnera. O 16.hod. maloletá A. otca čakala pred hlavnou bránou práce s tým, že ju matka nechce. Maloletá je od uvedenej doby v domácnosti otca. Otec si v súčasnej dobe rieši pracovnú dobu, zmeny, aby sa mohol riadne starať o maloletú. Má záujem o osobnú starostlivosť maloletej A..

11. Matka v písomnom prehlásení zo dňa 14.09.2023 potvrdila, že dcéra A. dobrovoľne odišla večer z domu k otcovi. Vzala si knihy do školy a odišla k otcovi taxíkom. Matka súhlasí, aby dcéra bola u otca, keď sa tak rozhodla. Maloletá C. zostala u matky. Telefonicky matka súdu uviedla, že žije v spoločnej domácnosti s priateľom, ktorý sa podieľa na chode domácnosti tak, že uhrádza polovicu výdavkov za byt, ktoré činia spolu 500,- eur. Matka zabezpečuje osobnú starostlivosť mladšej dcéry C.. V zamestnaní dosahuje čistý príjem okolo 810,- eur. Navrhla, aby ona neplatila výživné na dcéru A. a otec neplatil výživné na dcéru C..

12. Lustráciou v Sociálnej poisťovni bolo zistené, že matka bola v období od 01.07.2022 do 20.03.2023 zamestnaná v spoločnosti A. C., C.. C. M., F. G. H.. Od 01.03.2023 je zamestnankyňou spoločnosti A. C., F. G. H.. Podľa mzdového listu matky táto u zamestnávateľa dosiahla v období od apríla do augusta 2023 priemerný mesačný čistý príjem vo výške 840,- eur. Zamestnávateľ otca- K., C., F. G. H. potvrdil, že jeho priemerný mesačný čistý príjem za obdobie posledných 12 mesiacov činil 1.098,77 eur.

13. Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

15. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa ods. 2 obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

16. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona a to zák. č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v platnom znení.

17. V zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že v rodine maloletých detí došlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu súdneho rozhodnutia o úprave rodičovských práv a povinností. Po prerušení partnerského spolužitia rodičov boli obe maloleté zverené do osobnej starostlivosti matky. Od mesiaca september 2023 však staršia dcéra A. žije v domácnosti otca, ktorý sa o ňu riadne stará. Otec

má zabezpečené vhodné bytové podmienky, je schopný o dcéru sa postarať, vie vykonávať domáce práce. Maloletá A. s prihliadnutím na svoj vek prejavila názor a potvrdila, že v domácnosti otca je spokojná, chce zostať v jeho osobnej starostlivosti. Súd pri rozhodovaní o úprave rodičovských práv a povinností musí v prvom rade prihliadať na záujem maloletého dieťaťa. Maloleté dieťa, ktoré je so zreteľom na svoj vek a rozumovú vyspelosť schopné samostatne vyjadriť názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho dotýkajú. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť. Po vykonanom dokazovaní bolo súdu preukázané, že dieťa má s otcom vytvorený kladný citový vzťah, otec má zabezpečené vhodné bytové podmienky, je schopný a ochotný o dcéru sa postarať. V starostlivosti otca neboli zistené žiadne vážnejšie nedostatky.

19. Zmena pomerov odôvodňuje zmenu rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa len vtedy, ak iné okolnosti prevažujú nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia maloletého dieťaťa. Tak je to obvykle v tých prípadoch, v ktorých sa skôr vykonaná úprava výchovy maloletého dieťaťa stane vzhľadom na zmenu pomerov úpravou, ktorá naďalej nezabezpečuje najpriaznivejšie podmienky pre zdarný vývoj dieťaťa (R 97/1967).

20. Rozhodujúcim hľadiskom na úvahy o najvhodnejšej úprave starostlivosti o maloleté dieťa zostáva vždy záujem dieťaťa. V danom prípade mal súd za potvrdené, že vyňatie maloletého dieťaťa z výchovného prostredia matky, v ktorom doposiaľ dieťa vyrastalo, je v záujme maloletej A., v záujme jej zdravého fyzického aj psychického vývoja. Maloleté dieťa aj bez súdneho rozhodnutia už od začiatku septembra 2023 žije v domácnosti otca. S poukazom na názor maloletého dieťaťa, stanoviská oboch rodičov, súd zveril maloletú A. do osobnej starostlivosti otca a matku zaviazal platením výživného.

21. Maloletá dcéra C. je naďalej v osobnej starostlivosti matky, ktorá jej zabezpečuje potrebnú starostlivosť. Maloletá si riadne plní školské povinnosti, v starostlivosti matky o dcéru neboli zistené vážnejšie nedostatky, preto ohľadom maloletej C. súd ponechal v platnosti rozsudky vydané pod sp.zn. 8P/206/2020, 6P/109/2021 a 8P/113/2021.

22. Pri stanovení výšky vyživovacej povinnosti matky súd vychádzal zo zákonných kritérií určenia výživného pre maloleté dieťa. Súd prihliadol na vek maloletej A. a jej odôvodnené potreby (základné výdavky na stravu, ošatenie, hygienu, školské potreby, lieky v prípade bežných chorôb, ale aj náklady na trávenie voľného času) a tiež aktuálnu zárobkovú situáciu matky, jej schopnosti a možnosti pracovať a dosahovať príjem, jej majetkové pomery. Uspokojovanie potrieb dieťaťa je vždy ohraničené zárobkovými možnosťami rodiča. Matka je zamestnaná s priemerným mesačným čistým príjmom cca 840,- eur a osobne zabezpečuje výchovu a výživu mladšej dcéry C., na ktorú si otec plní vyživovaciu povinnosť v sume 90,- eur mesačne. Býva v prenajatom byte spolu s priateľom, ktorý sa podieľa na výdavkoch spojených s bývaním. V konaní nebolo zistené, aby matka vlastnila nehnuteľnosť alebo hnutelne veci väčšieho rozsahu. Po zohľadnení zárobkovej, majetkovej situácie matky, počtu jej vyživovacích povinností, výšky vyživovacej povinnosti otca na maloletú C., mal súd za potvrdené, že je v možnostiach matky podieľať sa na zabezpečení výživy a výchovy dcéry A. čiastkou 70,- eur mesačne.

23. Vyživovaciu povinnosť matky súd určil počnúc mesiacom september 2023, od kedy maloletá A. opustila domácnosť matky a jej potreby zabezpečoval otec. Keďže matka v danom mesiaci otcovi neprispela na výživu dcéry, súd ju zaviazal uhradiť dlžné výživné za mesiac september 2023 v lehote 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

24. Stretávanie matky s maloletým dieťaťom súd upravil neobmedzene s prihliadnutím na aktuálnu situáciu v rodine dieťaťa. Hoci momentálne vzťahy medzi matkou a dcérou nie sú ideálne, je do budúcnosti žiaduce a v záujme zdravého vývoja dieťaťa, aby udržiavalo a rozvíjalo vzťah aj s rodičom, s ktorým nežije v spoločnej domácnosti.

25. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na výkon rozhodnutia podľa osobitného zákona.